

İshak Çelebi

(Ö. 1542)

Onaltıncı yüzyılın tanınmış ilim adamı ve şairlerinden biridir. Üsküp'te doğdu. Kılıç yapmakla taranmış bir demircinin oğlu olduğundan Kılıççı-zâde lakabıyla da anılır. Babasının adı İbrahim'dir.

İshak Çelebi iyi bir öğrenim görerek Kara Bâli'den mülâzım ve tedris alanına yönelerek Edirne İbrahim Paşa, Serez, Üsküp, Bursa Kaplıca, İznik

Orhaniye, Edirne Dârü'l-hadis ve nihayet Sahn'a müderris oldu. Fakat son görevinde Yegân-zâde Sinan Çelebi ile geçinemiyerek, müderrislikten ayrılıp, Şam'a kadı tâyin edildi. Bu göreve giderken bir önsezi ile bütün dostlarına "Artık ölümlü olduk" diyerek veda edip, helâllik istedi. Böylesine kötümser bir psikoloji içinde yola çıktı ve Şam'da öldü (949/1542).

Dîvân' dan

(Dr. Mehmet Çaz'uşoğlu, M. AH Tanyeri, *İshak Çelebi Dîvam, İstanbul, 1983, s. 74*)

I
Kimi hayran kimi giryân kimi bî-hûş güler
Kimisi yel gibi olup kun sevdada yeler
Hâl dili ile şûmây-ı ecel dinle ne der
Kûs-ı rihlet çalınur geldi gider geldi gider

II
Bir kadem menzil iken iki cihan merhalesi
Yüklenür zâd-ı gam n gussa-i dil râhilesi
Turmadın gitmededür ömrümüzün kafilesi
Kûs-ı rihlet çahnır geldi gider geldi gider.

I
Kimi şaşkın,, kimi ağlamaklı, kimisi deli gibi
gülüyor, kimisi de yel gibi olup kuru sevdada
esmekte. Hal dili ile dinle bak, ecel zurnası ne diyor,
Göç davulu çalıyor, geldi gider, geldi gider.

II
İki cihanın arası bir adımlık yolken insanlar, gam
gıdasını ve gönül derdini taşımaya kalkışırılar. Öm-
rümüzün kafilesi durmadan gitmektedir, göç da-
vulu çalıyor, geldi gider, geldi gider.

III

[şkrîfâğı kimimin yüreğine kodî dögün
Ayş u işretlekimî bayramider kimi düğün
Her kişi nevbetini gözlemededür dün ü gün
Kûs-i nhlet çalın ur gel d i gider geldi gider

III

Aşk dağı kimilerinin yüreğine yara açtı; yeme iç-
meyle kimisi bayram, kimisi düğün yapıyor. Her
kişi gece gündüz nöbeti gözlemektedir; göç davulu
çalıyor, geldi gider, geldi gider.

Gazel

(*Dîvân, s, 200*)

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Güneş yüzün görelî zerrece karârımı yok
Oemâdem ağladığım bu ki ihtiyârım yok
2. Helak olup gidenim ben bu dâr-i dünyâdan
Kimünle egleneyin yâr-ı gam-güsârım yok
3. Enîs olan dil-ibîmâra âh u nâlem idi
Ne çâre ana dahî şimdi iküdârım yok
4. Senin benüm gibi ey gül ne gam hezârün var
Benüm senün gibi bir serv-i gül-izârım yok
- 5- Benümle sen sanemâ tek d ürüst peymân
Sımrısa şişe-i nâmûs inkisarım yok
6. Kemâlu ma'rifetehtilürseniîshâk
Egerçi şi'ir ile âlemde iştihârım yok
1. Güneş yüzünü gördüğümden beri zerre kadar
kararım yok. Elimde olmadığı için de sürekli
ağlayıp inliyorum.
2. Ben bu dünya evinden yok olup gidiyorum. Kimin
le gülüp eğleneyim beni avutan bir sevgilim yok.
3. Hasta gönlüme dost olan yalnız feryatlarım,
ne yapayım artık ona bile güç yetiremiyorum.
4. Ey gül, ne gam, senin benim gibi bu bülbülün var,
ama benim senin gibi gül yanaklı bir servim yok.
5. Ey put gibi güzel sevgili, yeter ki sen bana
verdiğin sözde dur; zararı yok, namus şişesi
ki nlırsa kırılınsın.
6. Ey İsbak, her ne kadar dünyada şair olarak
şöhretin yoksa da, marifet ve bilgi sahipleri seni
çok iyi bilir.

